

# VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.  
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)  
Telefon: 11—55—62.  
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.  
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 21. szám.

Május hó 23.

## Ujjongó lelkesedéssel és káprázatos pompával fogadta az ország népe az olasz uralkodó-párt

A magyar falvak milliiónak minden szeretetével és hűségével köszöntjük hazánk földjén III. Viktor Emánuel olasz királyt és császárt felséges hitvesével együtt. A történelmi, kulturális és vértanúsági kötelékek alapján nemcsak a királyt, hanem a barátot is üdvözljük benne, mert nem is oly rég a két nép szabadságáért még közösen hullt a magyar és olasz vér.

A mostani látogatást nemcsak az évszázados megértés, hanem főképp az egyengette és készítette elő, hogy az olasz és a magyar nép lelke megtalálta egymást, mert sok azonos tulajdonság van bennük. És ez a testvéri hasonlóság a világháború után is egyre jobban követelte a maga jogát. Mi Trianon után a földön voltunk. Boncasztalon. Ez az ezeréves nagymultu nemzet, amely a kelet barbarizmusa ellen évszázadokon át védte nyugatot, amiért a világ hálaája Trianon formájában csúcsosodott ki. De tudtunk túrni, némán szenvedni, a megvetettség vértanui koronázzák viselni. Tetűk ezt fegyelmelzést, példásan, döbbenetes önfeláldozással, mert lelkünkben ott lángolt az igazság, a feltámadás hite. Fecskék lettünk. Középeurópa árva fecskéi, amelyek százszor elpusztított fészükét újra felépítik. Közben azonban sohasem feledkezünk meg arról, hogy aki hinni tud, ha még halottnak látszik is, él. Vagy ahogy Mussolini mondotta: „Aki hisz, az célhoz ér.”

Magunk voltunk, amikor jött a fasiszta gondolatban megváltott olasz nép, jött egy nagy király s az acélember Mussolini, akik melénk álltak. Kimeltek elszigeteltségünk, baráti szerződéseinkkel rásegítettek a gazdasági és politikai talpraállás útjára. És a világ népei szavaik nyomán észrevették, hogy vagyunk és létezzünk.

A falu népe köszönti királyi vendégeit, mert ebben a látogatásban úgy érezzük nincs diplomáciai sakkhuzás, nincs nemzetközi politikai mesterkedés, hanem őszinte kinyilatkoztatása annak a rokonérzésnek és baráti gondolatnak, amely nemzetünket összeköti. Ez a látogatás egyáltalán testvériség megpecsételése

is, mert Magyarország a világ népei között az első, ahová a világháború után a negyvenhat milliós fasiszta Itália királya és császára népei képviselőiben ellátogatott. De fényesen igazolja azt is, hogy a Duce magyarbarát politikája nemcsak az ő, hanem a király és az egész olasz nemzet gondolata, sőt óhaja a jobb magyar jövő érdekében. Jóléso örömmel írjuk ezt le, mert elsőként között voltunk, akik a világszűzülés után fanatikusan hirdettük — egy évtizeddel ezelőtt — szóban és írásban minden lelki akadály, előítélet, a multak gátjai ellenére: a fasiszta Itália felé való tájékozódást és fordulást.

Most, amikor az olasz király és császár az ország fővárosában tartózkodik, viszonyozva Horthy Miklós és a magyar nemzet látogatását, akkor — úgy érezzük — hogy jó uton járunk és járunk.

De megállapíthatjuk azt is, hogy a magyar falu népe, a „Forza Rurale”, a nemzet őserőtől duzzadó tartálya, amely a ma és holnap felemelkedésére, egész lelkével odafordult III. Viktor Emánuel és Mussolini népe felé. És ez az odaállás döntő jelentőségű, mert a mi hitű, földjéhez, hazájához, szokásaihoz ragaszkodó falusi népünk, akihez egyszerű odaszegődik s akiben megbizik, amellett az utolsó lehelletig ki is tart, ahogy ezt a szankciók idején is megmutattuk. Ez a magyar nép lélektana. Ez a barátságot ápolja a Falu-Gazdaszövetség a két nemzet gazdaifjúsági csereakcióival is, amelynek eredményei máris felbecsülhetetlenek, amiért is még áldozatok árán is folytatni kell.

Harminchat év alatt elsőnek az olasz király és császár jár nálunk a „holnap” jegyében, amely hiszszük a jog és igazság alapján éppúgy bekövetkezik, mint viharos, fekete éjszaka után a verőfényes nappal.

Ezért a magyar földműves-milliók nevében az ezeréves élni akarás gondolatával köszöntjük királyi vendégeinket Szent István történelmi földjén.

Szekeres László

A királyi látogatás eseményeit lapunk tudósítója a következőkben foglalja össze:

### A megérkezés

III. Vittorio Emanuele király és császár és Elena császárné május 18-án délelőtt 1/21 órakor indultak el Rómából. Velük utazott leányuk, Mária hercegnő is. Az uralkodópárt elkísérte Ciano gróf is, az olasz külügyminiszter. Az indulásnál a király és császár kifejezett óhajára minden ünnepélyességet mellőztek.

Az ut huszonnégy óráig tartott. Az uralkodói szerelvény 19-én hajnalban 5 óra 22 perckor lépte át a magyar határt. 8 óra 54 perckor már Szekesfehérvárra robogott be, ahol a felséges vendégek mellé beosztott díszkíséret is felszállt a vonatra. Itt üdvözlöttek először magyar földön a hatalmas olasz nemzet uralkodóját és hitvesét.

A főváros népe, amely napok óta csillogó szemmel figyelte a fejedelmi fogadtatás káprázatos előkészületeit, ezalatt lázas érdeklődéssel töltötte meg már a reggeli órákban az utvonlat, amelyen magas vendégeit ujjongó szívvel üdvözölte.

Budapest arculata soha nem látott ünnepi szint öltött. A pályaudvar szőnyeg, draperia és virág. Tízezer cserép muskátli és husz méteres oszlopokon lobogók. Lobogó a házakon is, valamennyin. Sőt az utcákon, a magasban. S kedves összhang, akár a magyar és olasz szívekben: a lobogók színei is ugyanazok. Szőnyegek, virágok és mosolygó arcok az ablakokban. Évtizedek óta nem láttunk ennyi mosolyt egyszerre a mi csonka hazánk fővárosában. És dalias rendőrok, csillogó sisakos, feszes katonák, mögöttük a ragyogó és boldog tekintetek százerei. Közük sok külföldi is. Örömmel vegyülnek el a boldog nemzet boldog fiai közé. . .

Féltizenegy. Dörögnek az ágyuk. Buszke moraj hullámzik végig a tömegben:

— Most fut be a vonat!  
Begördül a szerelvény. Hat vörös lakáj ugrik le a vonatról, feltájják az ajtókat és feltűnik Viktor Emánuel király és császár a szalonkocsijai ajtajában.

Horthy Miklós kormányzóhoz lép s jobb és balra néz megcsókolja, amit a kormányzó viszonz. A királyné és császárné Horthy Miklósnéhoz lép. Megcsókolja egymást s a kormányzó néköl szerettel fogadja Mária hercegnőt, az uralkodópárt boldogan mosolygó tündérszép leányát. Gyönyörűség és felejthetetlen je-

lenet, amikor az államfők egymás hitvesének kezét csókolnak s utána, ahogy Horthy Miklós olasz nyelven kéri föl a királyt és császárt, hogy fogadják a diszszázad tisztelgését.

A csarnokban a kormányzó bemutatja a megjelent előkelőségeket. Majd az olasz király és császár mutatja be kíséretét. Ciano gróf külügyminisztert Horthy Miklós üdvözi el-sőnek.

### A bevonulás

A Tattersalban dörögnek az ágyuk. A zenekarok az olasz királyhimnusz, a Giovinezza és a magyar Himnuszot játsszák felváltva.

Előállanak a csodálatos fogatok, aminőket Ferenc József óta nem láttunk. Három ötosfogat és tizenöt négyes. Minden ló szürke, magyaros mintájú sárgarézveretű hámmokkal, egyforma sallanggal. Ilyet ajándékoztak valaha a magyar urak Rudolf trónörökösnek. Most is büszkeségek a magyar agrárkultúra fejlettségének.

S megindul az első a főkapitány-nyal és szárnysegéddel. A másodikon a kormányzó, jobbján királyi vendégével. Előttük a testőrség parancsnoka, utánuk nyolc lovas testőr, valamennyi kivont karddal.

Tíz lépéssel mögöttük ugyancsak testőrök sorfala között az államfők hitvesei.

Mária hercegnő a harmadik ötosfogaton ül Zichu Rafaelné grófnő társaságában.

Lélekemelő volt az udvari disz pompás magyar jellege, ahogy a káprázatos menet gyors ügetésben haladt végig a főváros éljén, ujjongó lakossága előtt. A tömeg lelkesedése határt nem ismert, amerre a menet elhaladt.

Az olasz uralkodó család minden tagjának tekintetéből boldogság és meghatótság sugárzott. A király és császár szívvel-nyelven integetett és tisztelgett jobbra-balra. Hitvese meleg mosollyal viszonzta az utca hődolatát s a ragyogó szépségű Mária hercegnő kacagó tekintettel, meglepett boldogsággal szemlélte az ünneplő Budapest őszinte és meleg örömet.

A gyönyörűen feldiszitett Mussolini-téren frontarcosok, leventék, cserkészek és iskolásgyermekek várták az érkező hintókat. A tribünökön a római és a magyar társaság előkelőségei. Olasz és magyar címerek.

Szendy polgármester tolmácsolta a főváros hődolatát. Az olasz király és császár felemelkedett a hintó üléséről és tisztelgve köszönte meg az üdvözlést.

Közben magyar-ruhás leányok Elena királynőnek és Mária hercegnőnek gyönyörű virágcsokrot nyújtottak át.

A menet a vitézek sora között ért a Várba. A Szent György-téren a Gyöngyösbokrétá tagjainak mintegy hatszázfőnyi csoportja várt szimpózium népviseletekben a menetre.

Megérkezés után a fénycábrán uszó szertartási terméken keresztül, alabárdos, diszruhás testőrök sora között vonultak a királyi vendégek a kormányzói párral és kíséretükkel a Habsburg-terembe, ahol megszálltak, majd onnan a Savoyai Jenő szobor mögötti terraszra sétáltak, ahonnan végignézték a népviseleti felvonulást.

## A falu hódolata a vendégek előtt

A székesfőváros százezres tömegeinek mélyszéges hódolatát a magyar falvak tisztelő felvonulása követte.

Szin, ragyogás, hagyomány és ősi kultúra. Himzések, gyöngyök, pártás, minden más nemzetnél ragyogóbb és változatosabb népviselet.

Az asztraknaspákás szanyú leányok, himzött mellényben. A magyar falvak jegyzői és tanítói feketében. Aranyos főkötők, rozmaringos kalapok. Őcsényi menyecskék. Fejükön szőttessel borított kosár. Géderlaki leányok a himzések műremekeiben. Martonfai leányok bikkancsok harisnyában. Kaszmirkendős kiskomáromi leányok és menyecskék szimpompája. Legényeik mellényén villog a pityke.

## A kormányzói pár diszébédje

A délutáni program első állomása a Névtelen Hősök emlékkövének megkoszorúzása volt, majd Rákócskeresztúron, az olasz hősök sírjainál tisztelget III. Viktor Emanuel, hogy ott is elhelyezze koszorúját.

Este a kormányzó és felesége diszébédet adott a királyi és császári vendégek tiszteletére. Horthy Miklós kormányzó a diszébéd pohárköszöntőjét mondott. A nemzetközi jelentőségű beszédben többek között a következőket emelte ki:

— A közelmúltban Magyarország nemzeti létének egyik legszomorúbb korszakában az olasz nemzet volt az, amely először nyújtott feléje baráti kezét s amely a történelmi érdekközösséget felismerve, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Magyarország a nemzetközi politikának rövidesen ismét számottevő tényezőjévé vált. Az olasz nemzetnek ezt a tettét sohasem fogjuk elfelejteni.

— Az építőpolitika, amelynek alapelveit közös barátunkkal, Ausztriával együtt a római jegyzőkönyvekben fektették le, eddig is eredményesnek bizonyult s hiszem, hogy az nemcsak a jólétet fogja fokoztatni mértékben szolgálni, de a hatalmas Németország közreműködésével szilárd pillére lesz az igazi és állandó béke megteremtésének s ezzel a népek harmonikus együttműködésének is. Felséged magas látogatása ennek a politikának, valamint a két nemzet barátságának újabb záloga lesz.

— Szabadon remélnem, hogy Felséged rövid itt tartózkodása alatt is megérezte a magyar nemzetnek a nagy olasz nép iránt táplált őszinte barátságát és szeretetét. Azok a rendkívüli eredmények, amelyeket Olaszország Felséged bölcs uralkodása és kormányelnöksége magas vezetése alatt nemzeti életének minden terén felmutatni képes, Magyarország mind-nem lakójának csodálatát váltják ki.

— Annak a hő óhajomnak adva kifejeztem, hogy Felséged nép-

Karcsu, piroseszimás egerbecsi leányok. Fonó menyecskék kenderguszallyal. Boldog község lakodalmas kalácsát legények hozzák a vállukon. És sorra vonulnak el a pillangós fejdíszek, a csoncós főkötők, a színes csipkevállak, a bársonyszoknyák, a színes papucskok. S a buzatermő magyar vidék hódolata. A nagybánságok aratási felvonulása. Felpántlikázott sarlók, gereblyék, a legények vállán kasza. Aztán csupa férfi. Szür, sötétzöld mellény sárga sajtással, a kalapon darutól. Egerbecsi férfiak. A macónai menyecskék csoncós főkötője ezüstben csillog. A siogárdiakon villog az aranyhímzés, még a férfiak ingén is. Borvidék, a férfiak hátán putnyon. Mezőkövesd káprázata. Himzés, horgolt színes csipke. Majd kunok. A férfiak ezüstgombos mellényben, a nők gyönyörű sárga csizmában. Szentai menyecskék lakodalmi lobogókkal. Férfiak himzett köntényekkel, sajtásos mellényben. Boosárlapújtói menyecskék káprázatos szimpompája. Szentistvánfalviak fekete selyemben. A turai menyecskék. Fejükön díszített fátyol. Lakodalmi menetet ábrázolnak, kezükben termékenységet jelentő zöldség. A tizenháromszoknyás hollóti asszonyok. Lakkászárú csizmás bujdi asszonyok, pirosesimás érekecsanádi legények, muzsikáló sarokkal. S a magyar pásztorok, akik a pusztákról vonultak fel. Elő négy mészfalvi juhász kampos botjakkal, utánuk a cifraszűrös, kékinges hortobágyi csikósok s végül a bugaci gyulások.

Mindez együtt az igazi magyar élet álmoképe tündéri keretben.

nek bámulatos erőlködését a jövőben is a megérdemelt siker és eredmény koronázza, emelem poharamat királyi és császári Felséged, Ó Felsége a Királyné és Császárné, a Felséges Királyi Ház egészségére és a baráti olasz nemzet jólétére és boldogulására.

III. Viktor Emanuel király és császári házasság pohárköszöntővel válaszolt. Válaszában ezeket hangsúlyozta:

— Az a számos kapcsolat, amely a történelem hosszú évszázadai során a magyar nemzetet az olaszhoz fűzte, azok a kötelékek, amelyekre Főméltóságod olyan nemes szavakkal mutatott rá, az idők és események során mindjobban megerősödtek, ugyanarra, hogy ma már a római jegyzőkönyvek révén oly szilárd gazdasági és politikai konstrukciók hoztak létre, amelyben a kölcsönös kiválalmak és érdekek szerencsés összhangban egybeolvadnak és összeműködnek.

— Ez a politika, amelyet imáron több mint három esztendő előnyös tapasztalatai igazolnak s amelynek alapjait a mi két országunk és Ausztria fektette le, már eddig is jótékony eredményeket mutatott fel a működési körébe tartozó egész területen és Németország szívélyes együttműködésével napról-napra jobban bebizonyítja eredményes voltát, mert mentes minden kizárólagosságtól és nyitva áll a további fejlődés számára az európai stabilitás és a békés együttélés érdekében.

— A rokonszenv és a nemes érzület feledhetetlen megnyilatkozásai, amelyek magyar földön való tartózkodásunkat kísérlik, igazolják, hogy Magyarország, amelynek ereje az évszázadok folyamán sohasem lankadt, mivel kimeríthetetlen életerőket és a kultúra legfontosabb értékeit hordozza magában, érzí, hogy a fasiszta és császári Itáliában, amely teljes mértékben visszahódította a maga számára új nagy-

ságának tudatát úgy Európában, mint a világon, olyan baráttal rendelkezik, amelyre bízton számíthat.

A királyi látogatás első napjának főbb eseményei voltak még, hogy az olasz király kihallgatáson fogadta Darányi miniszterelnököt és Kánya külügyminisztert, Ciano gróf olasz külügyminiszter pedig Horthy Miklós kormányzónál tiszteletgett.

Lapunk zártkör a királyi látogatás második napja kezdődik: Délelőtt a káprázatos katonai díszszemle, délután a vadászhat Gödöllőn, este a második díszbéd. Ezekről s a magas látogatás egyéb részleteiről lapunk legközelebbi számában közlünk részletes tudósítást.

## BELPOLITIKA

### Képviselőház

A képviselőház május 18-án megkezdte az egyes tárcák költségvetésének tárgyalását. Elsősorban a gazdasági tárca költségvetését tárgyalták.

A tárca költségvetéséhez, többek között, hozzászólt Antal István dr. v. igazságügyi államtitkár is, aki rámutatott arra, hogy külföldi jogszabályok egyszerű lemosolásával a „jog-egyenlőség” címén, ugyanolyan szigorú formaszabályokat követeltek meg tanulólak, egyszerű földművesektől, mint hivatalos kereskedőktől, ami végeredményben váltságba sodorta az agrártermelést és előidézte a földművesosztály szociális romlását. Kivánatos lenne ezért a részvényjog reformja és a szövetségi jog korszerű revíziója.

A felszólalásokra részletesen válaszolt László Andor igazságügyi miniszter, majd a Ház az igazságügyi tárca költségvetését elfogadta.

A 14-iki ülés a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalásával kezdődött. A hozzászólok, — vitész Shooy Kálmán, Csehszombaty László, Keó József, vitész Aratófalvy Nagy István, Czirják Antal, Hertelendy Miklós — meglepően hangján emlékeztek meg a magyar nemzeti hadsereg magas színvonaláról, szelleméről és kivétel nélkül hangsúlyozták, hogy követelnünk kell a fegyverkezési egyenjogúság elismertetését.

A felszólalásokra reflektálva, Róder Vilmos honvédelmi miniszter hangsúlyozta, hogy Magyarország semmiestre sem kíván ugyan a hatalmak fegyverkezési versenyében résztvenni, ahhoz azonban joga van, hogy saját védelmének lehetőségét biztosítsa és ezért a kormány minden megtesz a katonai, illetve fegyverkezési egyenjogúság elismertéséért. Ezután a Ház lelkes ünneplés közben elismerő szavakkal emlékezett meg a magyar tisztikar, altisztek és a legénység érelyeiről, kiemelve a hadsereg zömét alkotó magyar földműves kiváló tulajdonságait. Bejelentette végül, hogy a frontarcos törvényt még a nyári ezünet előtt a Ház elé fogja terjeszteni.

A tárca költségvetését ezután elfogadták.

### A miniszterelnök beszéde

A miniszterelnökségi tárca költségvetésének tárgyalása során elhangzott felszólalásokra Darányi Kálmán válaszolt. Megállapította, hogy a tudományos szempontokat nélkülöző, úgynevezett „falukutatás”, amelynek politikai, vagy egyéb szempontok érvényesülnek csak ártnak az országnak. Hangzottatta a miniszterelnök, hogy a kormány fenn kívánja tartani azt az őszinte barátságot, amelyet eddig fenntartott a Német Birodalommal s amelyre Németország is sulyt vet. Bejelentette, hogy a kormány 200.000 pengőt állított be a vitézek telepítési akciójára és külön összeget állított be a szentistváni jubileumi év rendezésének költségeire. A miniszterelnök ezután

meleg szavakkal emlékezett meg Miklós osztrák szövetségi elnök és felesége látogatásáról, majd az egész nemzet nevében a képviselők lelkes éljenzése közben üdvözölte az olasz királyi pár kiszöbözőlő látogatásának bróméleti eseményeit és a hála szavaival emlékezett meg Olaszországról, amely elsőként nyújtott segítséget a magyarakhoz, kisenmizett Magyarországnak. Végül méltatta a látogatás jelentőségét.

A lelkeshangú beszédét és a képviselők által az olasz uralkodói pár és Olaszország mellett nyilvánított lelkes ünneplést az olasz követ is végighallgatta.

### Schandl Károly felszólalása

A képviselőház május 18-án folytatta a költségvetési vitát a közoktatásügyi tárca költségvetéséről tárgyalásával. A hozzászólok sorában a falu szellemi kulturájának emelése érdekében Schandl Károly dr. mondott nagyhatalú beszédet. Nemzeti programnak tartja a falusi elemi iskolák tökéletesítését. Rámutatott arra, hogy az ország egyes vidékein a falusi iskolák nagyon rossz állapotban vannak, ezek átépítését, kijavítását sürgeti. Tiltakozott az ellen, hogy demagógok „falukutatás” jelszava alatt megbontsák a falusi lakosság és értelmiség közti összhangot tekintélyek lerombolásával. A kormány és pártja ezért nagyon fontosnak tartja az iskolánkülvilű népművelés fejlesztését. Kifejtette, hogy mennyire fontos, hogy az alsópapság segítségével a keresztény egyházak működése alátámasztassék. A felszólalásokra válaszul, Hóman Bálint kultuszminiszter bejelentette, hogy a következő két iskolai évben összesen ezer tantermet fog építtetni a kormány. Részletesen ismertette a miniszter ezután a tárca keretében végzendő beruházásokat, a tanügyi kinevezésekről beszélt, majd foglalkozott az értelmiség munkanélküliségével, felhívást intézve a társadalmi és gazdasági tényezőkhöz az értelmiség munkanélküliség elhelyezése érdekében folyó kormánykacsi felkutatásról.

Szerdán, 19-én, valamint csütörtökön, 20-án, a délelőtti folyamán az olasz királyi pár látogatásával kapcsolatos ünnepségek miatt a képviselőház nem tartott ülést.

## VILÁGKRÓNIKA

VI. György angol király koronázása volt tudvalevően a világpolitika pünkösdi előtti legfontosabb eseménye. Ezen Magyarországot Kánya Kálmán külügyminiszter képviselte, Rapaich Richárd lovassági tábornokkal. A miniszter május 14-én részt vett Eden angol külügyminiszter díszlakomáján, amelyen az angol királyi család tagjai is megjelentek. A díszlakoma után udvari bál volt, amelyre természetesen ugyancsak meghívást kaptak a magyar előkelőségek. Május 15-én az angol királyi pár bucsukihallgatáson fogadta a magyar küldöttséget. Kánya Kálmán május 16-án este Londonból visszaérkezett Budapestre.

Az olasz képviselőházban folyó költségvetési vita során, a külügyi tárca költségvetése kapcsán, Ciano gróf olasz külügyminiszter nagyszabású beszédet mondott. Beszédében többek között megállapította, hogy a magyar-olasz barátság „az idők és események múlóval egyre mélyebb és tartósabb gyökereket eresz a két nép szívében”. ... Az olasz képviselőház tagjai meglepetéssel ünneplték ezen szavak elhangzása után Magyarországot.

**MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ** a falusi polgár táborát erősíti!



## A Somlóvidék készülődése a Szent István-évre

Mint *Devescserből* jelentik, *Schandl* Károly dr., a kerület országgyűlési képviselője, a Somló körüli községekben osztatlan lelkesedés közepette folytatta körútiát, amelynek során választói tájékoztatta a gazdasági és politikai helyzetéről. *Kiskamondon* *Lévay* Sándor bíró és *Károny* Dezső pártelnök üdvözölték a képviselőt, majd *Komjáthy* Gyula tanító tolmácsolta lendületben beszédében a polgárság bizalmát. *Nagykamondon* *Sido* János bíró köszöntötte a választói körében megjelent képviselőket és *Sebestyén* Ferenc tanító fejezte ki a község lakosainak osztatlan ragaszkodását. *Kertán* *Boján* Vince főjegyző a képviselőtűlel élén fogadta meleg szeretettel *Schandl* Károlyt, akit nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után *Ihász* Mihály ev. lelkész, pártelnök tolmácsolta a polgárság egyhangú bizalmát és őszinte rázaskodását.

*Schandl* Károly beszédében a gazdasági élet fokozatos javulására utalt, mely az államháztartás mérlegét is rendbe hozta.

— A kedvöz fordulatot elsősorban arra kell felhasználni, — mondotta — hogy a hét száz esztendő által süjtött falvakat felemeljük a komoly fa-

lupolitikával helyrehozuk a hosszú világválság okozta károkat. Mikor a földárak szinte irrealis emelkedést mutatnak, helyes birtokpolitikai sorrendet követett a kormány a juttatót földet utáni törlesztés részleteknek felére való leszállításával. A kisemberek házádojának törlesztésével viszont a közteherviselés enyhítését kezdte a maga helyén a pénzügyi kormány.

— Komoly, keresztény gazdasági politika kell folytatnunk, hogy bekapcsolódhassunk még erősebben a világgazdasági fellendülésbe, de ennek feltétele az, hogy minden kalandos és szélsőséges agitációtól mentesüljön az ország. A Somló és Veszprém nagy vidékének ősi törzsei vették föl először a kereszténységet, a Somló vidéken vonult föl *Koppany* vezérlete alatt az utolsó támadó hadjárat a magyar kereszténység ellen s így méltán fordul ez a nép az ország kormányához, hogy a jövő évben országos ünnepség, a *devescseri római katolikus templomnak fogadalmi templomná való felépítése és a Somló csucsán Szent István király-küldetőkörny* hűrsége, hogy ezen a földön örökösök és élni fog továbbra is *Szent István király szelleme.*

## Falunap a nyugati határszélen

Pünkösdi ünnepén nagyszabású események zajlottak le a sopronmegyei *Zsira* községben. *Zsira* a trianoni határon fekszik és derek magyar lakossága bemutatta mindazt az értéket, melyet gazdasági és szellemi téren produkált.

A gazdaudvarversenyen 9 portát vizsgált meg a bírálóbizottság,

melynek a szombathelyi téli gazdasági iskola igazgatója: *Véniss* Gyula volt az elnöke és a község lakóinak nagy érdeklődése mellett tette meg szakszerű észrevételeit. Az iskola egyik növendéke, aki már saját birtokán gazdálkodik, minden szóval szebben bizonyította, hogy mily nagy jelentősége van a szaktudásnak és hogy a téli gazdasági iskolából a gyakorlati életben kiválóan dolgozó gazdák kerülnek ki. Délben az egész község gazdaközönségének jelenlétében hirdette ki az elnöklő igazgató az eredményt, amely szerint aranyérmert nyert: *Csigó* József gazda; ezüstérmert: *Németh* József és özv. *Kövér* Józsefné; ezüst oklevelet: *Mézes* József és *Agg* György; elismerő oklevelet: *Talabér* Antal, *Ferli* Lajos és *Orell* Antal gazdák.

Délután a templomtéren zajlott le a

gyermektisztasági verseny záróünnepélye.

A Falu-Gazdaszövetség nevében *Agoston* Béla dr. titkár mondott beszédet, kiemelve a tisztaság és a testápolás fontosságát. *Machachek* Aladár dr. járási tisztviselő orvos köszöntötte meg a Szövetségnek értékes munkáját, majd minden gyermek jutalmat kapott, egészségügyi tárgyakat, já-

**Nem gazdaságos a sertés- és baromfienyésztés a törvényesen védett Rákoshegyi baktériumölő**

nélküli. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULICZKY OTTÓ** Budapest, VII. Dobány-utca 84. II. sz. 2. Árak: Demionnál át Budapest 3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 1610 2120 Tanulmányos prospektus a lap olvasóinak ingyen!

henéért ezüstérmert kapott; *Hédi* János gazda (Tormás) aranyérmert; *Antal* János (Ujkér) lovárért aranyérmert; *Barasits* József (Csepreg) csikójáért ezüstérmert; *Kiss* János (Chernelháza) csikójáért ezüstérmert kapott.

Délután megindult a néptömegek vándorlása

a járási dalosverseny színhelye felé, ahol 12 dalárda mutatta be fáradságos munkájának eredményét.

A dalosok népviseletbe öltözött csoportokkal az élen vonultak fel a zászlók alatt. Az ünnepélyt *Németh* Lajos plébános nyitotta meg, üdvözölte a vendégeket és a Falu-Gazdaszövetség képviselőit megjelent *Agoston* Béla dr. központi titkár. *Czilling* József dr., a Sopronmegyei Dalos Bizottság ügyvezető igazgatója, méltatta a verseny jelentőségét és megköszönte a Falu-Gazdaszövetségnek, hogy értékes vándorserleg adományszásával eredményesen hozzájárult a magyar dalok kultúra előbbviteléhez. Ezután a közel félezer dalos együttes éneke következett, majd egymásután léptek az emelvényre, hogy sikra szálljanak és versenyezzenek a díjakért, elsősorban a vándordíjért, amely egyben a járás legjobb daloskora címmel is jár. A bírálóbizottság határozatát a Falu-Gazdaszövetség nevében *Agoston* Béla dr. titkár hirdette ki és ugyancsak kiosztotta a díjakat. A vándordíjat a *Peresznyei Férfi Dalegylet* nyerte el. Aranyérmert kaptak: *Egyházfalu* Egyesület Férfi Dalegylet és a *Büki Evangélikus Férfi Dalegylet*; ezüstérmert nyert az *Iváni Szent Imre Dalegylet*; elismerő oklevelet kaptak:

## Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

**Reményi Mihály** hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

*Undi* Férfi Dalegylet; *Ujkéri* Férfi Dalegylet; *Zsira* Daloskör; *Szakonyi* Evangélikus Dalárda; *Répcseni* Daloskör. Versenyen kívül szerepelt a szomszédos Burgenlandból a *Loosmándi Dalúzó Férfi Dalegylet* és szép teljesítményükért ezüstérmert nyertek. Ugyancsak versenyen kívül szerepelt a *Gyalóközi Daloskör*, egy alig három hónapja alakult vegyeskar, de oly szép sikert ért el, hogy a Szövetség ezüstérmel jutalmazta szorgalmukat és tudásukat. A *Csepregi Iparos Dalegylet* versenyen kívül aranyérmert kapott.

A zsirai falunap újabb bizonyítéka annak, hogy a Falu-Gazdaszövetség hívo szavára mily lelkesen dolgozik a falu népe és a két napos ünnepség gazdag és tanulságos programja eredményesen szolgálta a falu szellemi és gazdasági előrehaladását. A község minden lakója, az előjáróság, élén *Szigeti* József körjegyzővel, lelkesen támogatta a nemesség elköltözéseket, amiért a Szövetség ezután is őszinte köszönetét és elismerését fejezi ki. A. B.

## A magyar falvak fiai elindultak német és dán földre

Ünnep volt ismét a Falu-Gazdaszövetségnek. A magyar falvak 37, több tudásra, szélesebb látókörre szomjazó, csillogszemű, lelkes fiatal indította el a nagyvilágba — 27 fiú Németországba, tizet Dániába — felszentendő tanulmányutára, hogy a déli ifjak odakint egyrészt megbecsülést, tiszteletet szerezzenek maguknak és saját személyükön keresztül az ország kigazdátársadalmának, másrészt, hogy aután tudásban, tapasztalatban meggazdagodva hazatérve, a szerzett szellemi és tapasztalati javakat itthon, a maguk, családjuk, községük és a haza javára értékesítsék.

Május 18-ika volt az indulás, utnakindulás reményekkel telt napja. Már a reggeli órákban benépesedett a Falu-Gazdaszövetség budapesti székházának nagyterme, az utrakülsők, kissé elfogódott fiukkal és a bucsu perctől előre rettegő, ezertelözött háttartozókkal. Az utrakülsők kellemes izgalmaival telik el a kora délelőtt; utlevél, vízum, idegen pénz — ezek foglalják le a fiúk figyelmét. Kiváncsian, bizalommal érdeklődnek, hová kerülnek és örömmel veszik át a napló céljaira szánt füzetet, amibe majd beírják, mi utat tapasztaltak „odakint”, miket lehet majd idehaza hasznosítani.

Katonás fegyverzettséggel, feszes vigyázzban állanak, — csak szemekben csillog halás, meleg szeretet — amikor a terembe lép *Teógyes* István dr., a Szövetség igazgatója, utazásukban „cserepapjuk”. *Teógyes* István dr. néhány közvetlen szóval magyarázza a fiuknak, mik a kötelességek, figyelmezteti őket, hogy odakint éppen úgy dolgozniuk kell, mint az őket vendégül látó család többi tagjainak. Rámutatott arra, hogy immár tizennégy éve folytatja a Falu-Gazdaszövetség a külföldi cserakezdeket, amelyek évről-évre növekvő sikerrel járnak.

Az ünnepes bucsuzásán megjelent *Mayer* János ny. miniszter, a Szövet-

ség elnöke is, akit a fiuk nevében *Teógyes* István igazgató üdvözölt. *Mayer* János szeretetteljes szavakkal szolt a fiukhoz, akiket arra intett, hogy bármit tapasztalnak is a külföldön, maradjanak mindenkor hűséges, jó fiai hazájuknak. A látottak és tapasztaltak közül a fontosabbakat és idehaza megvalósíthatókat jegyezzék fel. Végül hangsúlyozta, hogy nemcsak cserefiának tekintésük magukat, hanem a magyar haza képviselőinek is, akiknek józanságot, kötelességtudást, szorgalmat kell odakint az idegenben tanúsítaniuk és apróbb nehézségek hatása alatt nem szabad csüggedniük. Isten áldását kérve a fiukra, vett bucsut a lelkes csapatól.

A németországi és dániai cserefiak ezután *Teógyes* István dr. vezetésével a földmivelésügyi minisztériumba mentek, ahol *Marschall* Ferenc dr. államtitkár fogadta a csoportot. *Teógyes* István dr. üdvözöl szavaira válaszul, az államtitkár arra figyelmeztette a tanulmányút résztvevőit, hogy mindenkor magyar voltaköz méltóan viselkedjenek, s ne feledkezzenek meg arról, hogy a nagy és hatalmas idegen nemzetek viszonyát nem szabad összehasonlítani a mi helyzetünkkel. Végül arra kérte őket, hogy hazatérve, tapasztalataikat felhasználásával segítsenek dolgozni a szabb, boldogabb magyar jövő kialakításán.

Lelkes eljenzéssel fogadták a fiuk az államtitkár közvetlen szavait, akit autután még néhány percig elbeszélgett a csoport tagjaival. A tanulmányút résztvevőiről ezután a parlament lépcsőin fényképfelvétel készült, majd szerteszéledtek a fiuk családtagjaikkal. Egyike-másika beszerzte a még hiányzó szótárt, amelyre olyan nagy szükség lesz odakint, aután este háromnegyed kilenkor kipörgött velük a vonat a messze idegenbe, ahonnan félesztendő mulva több tudással, megfériafiasodva térnek majd vissza...

**SZÖVETKEZETI ÉLET**

**Megalakult az első hitelszövetkezeti választmány**

Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelebbé tartozó hitelszövetkezetek folyó évi március 31-én tartott kongresszusa Farkas Béla dr. indítványára elhatározta, hogy egyes hitelszövetkezetek kebelében szövetkezeti választmányokat szervez. Az első ilyen hitelszövetkezeti választmány most alakult meg Balatonfüreden nagyszabású ünnepség keretében. Az ünnepségen az OKH részéről Schandl Károly dr., alelnök-vezérigazgató, Skubliés János és Wanke Gusztáv aligazgatók, valamint Kelemen Pál osztályfőnök jelentek meg. Az ülés megnyitása előtt Horváth Zsigmond községi bíró, a hitelszövetkezet elnöke mondotta el megnyitó beszédét, amelyben hangsúlyozta, hogy a modern gazdasági élet állandó fejlődése azt kívánja, hogy minél szélesebb társadalmi rétegek kapcsolódjanak be a szövetkezeti mozgalomba. Ezért válik szükségessé a szövetkezeti választmányok megalakítása. Az elnöki megnyitót után Schandl Károly dr. a Balatonfüredi Hitelszövetkezet három érdemes vezetőjének nyújtotta át az évtizedek óta végzett önzetlen és odaadó szövetkezeti munka jutalmát: Horváth Zsigmond a központi aranydíszoklevélt kaptá, Csajághy Gábor és Gácsér János igazgatóság tagok pedig a központi elismerő sorait kapták. Schandl Károly dr. beszédében kiemelte, hogy a hitelszövetkezeti választmányok a tiszta szövetkezeti eszme terjesztésével a jövő nemzedékért dolgoznak. A hitelszövetkezetek már eddig is hatalmas munkát végeztek, jelenlegi legfontosabb feladatuknak azonban azt tekintik, hogy a szövetkezeti eszmeben rejlő erővel megsejtsék a magyar mezőgazdasági termelést, hogy a világtermelésnek egyenrangú tényezőjévé válják. Schandl Károly dr. beszéde után megalakult a szövetkezeti választmány, majd közelebb következett. Az első hitelszövetkezeti választmány megalakulása alkalmából az ünnepély közönsége Schandl Károly dr. indítványára táviratilag üdvözölte Darányi Kálmán miniszterelnököt.

**Szövetkezeti székfoglalás Ajkán**

Május 2-án avatták fel, lélekemelő ünnepség keretében Ajkán az „Ajkai és Vidéke Hitelszövetkezet” új székfoglalást. A magasszrnyalású ünnepi avatóbeszédet Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója mondta, aki a szövetkezeti mozgalom történetét ismertette és jelentőségét méltatta, ecsetelve a szövetkezeti mozgalom nemzetmetőt voltát. Ki-jelentette, hogy a szövetkezeti mozgalom az önségély, a kölcsönösség eszméjének érvényesítését jelenti. Végül hivatkozott arra, hogy Magyarországon 430.000 család, összesen mintegy kétfélmillió ember kapcsolódott bele eddig a minden tekintetben krisztusi mozgalomba. Gönczy Tihamér szövetkezeti igazgató ünnepelt végül, többek felszólalása után, különösen meleg szavakkal Schandl Károly dr.-t, aki teljesen önnerejéből, kivételes tehetsége és áldozatos munkássága révén a szövetkezeti mozgalom élére és a magyar közélet legnagyobbjait sorába küzdötte fel magát. Az ünnepies székfoglalást társaságban követte.

**Tallózás a világ-gazdaságban**

A világ légi fegyverkezése évről-évre nagyobb méretekkel ölt. A repülőgéppár termelésének értéke az egész világon közel 3 milliárd pengőt tett ki 1936-ban, amelynek nagybörérsze a hadicélokra szolgáló repülőgépre esett. A legtöbb repülőgépet Szovjetországban állítják elő, ahol a múlt évben kerelen 8000 darabot gyártottak. Hogy milyen óriási arányban fejlődött itt a repülőgépipar, mutatja, hogy 1929-ben még csak 500 darab volt a szovjet-orosz repülőgépipar termelése. Olaszország 9 év alatt 600-ról 2400-ra, Japán 200-ról 2000-re emelte évi repülőgépgyártását. Amerikában a múlt év folyamán 2800 darab repülőgépet állítottak elő. És így tovább. Németország, Anglia, Franciaország évente szintén ezerszámra készíti a légi közlekedés, de még inkább a légi harc eme félélmeket eszközöket. De a kisebb országokban is — mint Hollandiában, Svédországban, Csehországban, Lengyelországban — új repülőgépgyárakat rendeznek be és versenyezve gyártják a hadirepülőgépeket.

Németországban az elmúlt télen inségek segélyezésére kerelen 400 millió márkát gyűjtöttek. Ebből 3 millió család, közel 11 millió ember — több, mint a mai Magyarországi lakossága — kapott támogatást, tulajdonolag élelmiszerek, túzban olyan ruhaműszerekkel. Elsősorban olyan élelmiszerekkel adtak az inségeknek, amiből a birodalomban nagy felesleg voltak s így ez az akció egyszerűen a gazdák terményeinek az értékesítését is megkönnyítette. Így a múlt évi kitűnő termésből fennmaradó és egyébként romlásnak kitétt zöldségfélékből 19 millió kilogrammot vásároltak. Ezeket kívül beszerzett az inségakció 5.1 millió mázsa burgonyát, 80.000 mázsa halat, 13.000 mázsa gyümölcsöt, 40.000 mázsa cukrot és 22 millió mázsa szent.

Németország, mint ismeretes, 4 éves tervet dolgozott ki, amelynek keretében óriási összegeket irányzott elő, különösen a mezőgazdasági termelés fejlesztésére és ezen a révén a lakosság élelmiszereállításának biztosítására. Itt nemcsak a meglévő területek termelésének fokozásáról van szó, hanem új termőföldek nyereséről is. A birodalom egyes vidékein ugyanis óriási területek vannak még, amelyek jelenleg terméketlen vadvisz, áradásos, vagy csak részben termő, de megfelelő eljárással megjavítható földek. Kiterjedésük együtt meghaladja Csonkamagyarország területét. Ezeket kivül 10 millió hold tagosításra szorul, 200.000 holdat pedig a tengertől akarnak elhódítani. Mindezekre a munkálatokra a birodalom 1500 millió pengőnek megfelelő összeget szándékozik 4 év alatt felhasználni. A kellő forgatóke és a szükséges felszerelés hiányában gyenge mezőgazdasági üzemek megerősítésére 40 millió márkát folyósít. Egy-egy ilyen gazdaság, értékének legfeljebb 10 százalékaig terjedő kölcsönt kaphat 2½ százalékos kamatra az első két szabad év után 16 félsz részletben való visszafizetés mellett. A kölcsönt csak az élő és holt leltár, valamint a gazdasági épületek pótlására szabad felhasználni.

Köztudomású, hogy Németország élelmiszerehiánnyal küzd és ezért egy idő óta rendkívüli intézkedésekkel igyekezte a városi lakosság élelmiszerehiányát biztosítani. Ilyen intézkedés többek között a gazdák gabonabeszolgáltatási kötelezettsége, amelyet most újabb megszigorítottak. Ezután minden mezőgazdasági üzemnek — természetülete arányában — meghatározott mennyiségű búzát, rozst, árpat és zabot kell beszállgatni. Csak igazolt elemi károk esetén engedhet meg, hogy a kenyérmagvak helyett más gabonafélét szállítson be a gazda.

osztani a — nyomorgók között.

Igy, — állapítja meg Csákvári — megoldódna a gordiuszi csomó, nem is kerülne olyan sokba és a drágaság is letörne, mert minél több áru kerül a piacra, annál olcsóbb. A drágaság miatt, nem hinném, hogy a gazdát egy szóval is lehet illetni; olcsón értékesíteni és nagy terheket viselni; ezt teszi ma a magyar mezőgazda; teszi ezt a mielőbbi feltámasztás reményében. De a mielőbbi feltámasztás reményében mi is kérünk valamit: a terhek viselésének megkönnyítését, ami abból álljon, hogy biztosítsák számunkra a szabad értékesítési lehetőségeket.

A továbbiak során kifejti a levélíró, hogy a váomok, helypénzek csökkentése, több idényipiac létesítése, a gazdáknak a sűrűn előforduló lopásokkal szembeni fokozottabb védelme szüntethetné csak meg a drágaságot. Megemlékezik ezután a falu és a város közti kapcsolatok kimélyítésére vonatkozó indítványokat meg tárgyalva anketünkről és rámutat arra, hogy

**a gazdák kereskedelmi szabadságának korlátozása nagy éket ver a város és a falu közé.**

A felhozottak megszívlelése viszont elegendően a régi barátságos kapcsolatok felelevenítését, hogy ne legyen ok arra, hogy a város szítja a falut és viszont.

A magyarság iránti sok, meleg szeretettel megírt levélhez nem kell magyarázatokat fűznünk, legfeljebb csak annyit jegyünk meg, hogy a „szabad kereskedelem” nevében és érdekében megjelenő annyi cikk és sok-sok beszéd egyike sem tör lándzsát még véletlenül sem a — mezőgazdaság kereskedelmi szabadságának elismertetése mellett . . .

**Változások az új menetrendben**

Május 22-én az államvasutakon új menetrend lép életbe. Az új menetrendben a múlt évi május 15-én életbelépett menetrenddel szemben az áramvonalas mozdonyok, valamint újabb Árpád-típusú gyorsinotobuszok beszerzése révén, ugyiszint újabb gyorsmotorvonatoknak beállításával több viszonylatban igen lényeges gyorsításokra nyílt alkalom. Budapest—Miskolc között egy áramvonalas mozdonnal továbbított gyorsvonatpár fog közlekedni, amelynél a menettartás 40—45 perccel lesz rövidebb az eddigi gyorsvonatokkal szemben. A gyorsinotobusok forgalmában az alábbi új járatok kerülnek, néhány héttel a menetrend életbeléptetése után bevezetésre: Budapest—Szeged között Árpád-típusú kocsikkal a jelenlegi inotobusszal szemben 15 perccel hosszabb menetárvizdélással; Budapest—Pécs között Árpád-típusú kocsikkal a gyorsvonatokkal szemben kerelen egy óra időnyereséggel; Budapest—Kiskunhalas között pedig a kétfélsz inotobusszal szemben a néhány év előtt beszüntetett, reggel induló, illetőleg este érkező gyorsvonat pótlásául. Szombat-hely—Szechenyifürdő—Budapest között már május 22-étől egy új motorvonatpár fog közlekedni, amely az eddigi gyorsvonati utazással szemben 25 perc időnyereséget jelent. Más vonatok gyorsítása, másrészt a csatlakozások javítása révén összesen mintegy 25 viszonylatban, husz perctől két óráig terjedő idővel fog csökkenni az utazás tartama. A változásokról az állomásokon kapható hivatalos menetrend szolgál tájékozással.

**Szabad piacot a pestkörnyéki gazdáknak**

A városokban, különösen Budapestben, a legutóbbi hetekben sok szó esett a „drágaság”-ról, s bár a hivatalos megállapítások és az ezek nyomán elhangzott felolós kijelentések mind elismerték, hogy a drágaságot nem a termelői árak emelkedése okozta, sok olyan burkolt kijelentés és célszáz is hangzott el, vagy látott nyomtatásban napvilágot, amely a drágaság okozásának bűnét a falu nyakába akarta varrni. Legtöbb azután a főváros közgyűlése foglalkozott a kérdéssel és úgy határozott, hogy 60.000 pengős költséggel „piacutató intézményt” létesít és az fogja megállapítani, mi okozza a drágaságot.

Erről a kérdéstről kitűnően megírt, pompás érveket felsorakoztató levelet intézett hozánk Csákvári István kistarcsai olvasónk, a Falu-Gazdaszövetéség kitűnő igazgató-választmányi tagja. A levél fontosabb részleteit az alábbiakban közöljük:

Megkezdni működését a fővárosi piacutató intézmény — írja levele bevezetésében igazgató-választmányi tagunk — a főváros közgyűlése fog-

lalkozott az ugynevezett drágasággal, azok foglalkoztak tehát vele, akik a drágaságot előidézék.

(Krády Ferenc országgyűlési képviselő, a Falu-Gazdaszövetéség alelnöke, a képviselőház ülésén mutatott rá arra, hogy a főváros a magas váomokkal, helypénzekkel és egyéb illetékekkel drágítja a piacokra kerülő terményeket, amelyek árának csak kis hányadát kapja meg a termelő. A szerkesztő.) A drágaságot azok okozták, akik a termelők szabadkereskedelmét korlátozzák, mert a budapesti fogyasztóközönségnek is, a termelő pestkörnyéki gazdáknak is egyformán érdeke lenne ezeknek a korlátozásoknak a megszüntetése. A fogyasztó ott vásárol, ahol akar és olcsón, a termelő pedig a mainál nagyobb árat kapna amellet, hogy a fogyasztó mégis a mainál olcsóbban jutna a cikkekkhez.

A jelenlegi rendszer árdrágító hatásának változása után a levélíró azt indítványozza, hogy

minden olyan csarnok mellett, ahol megfelelő tér áll rendelkezésre, nyissák meg május 1-től október 1-ig az idényipiacot a környékbeli gazdák számára.

A belügyminiszter által piacutatásra engedélyezett 60 ezer pengőt ebben az esetben nyugodtan szét lehetne

**IRTSON ürgét, hörcsögöt, egeret, patkányt a Hungária gázbombával**  
Darabja 5 fillér. Egyedüli készítője és kapható **Galambos Kálmán**  
Szentlélek gyógyszerháza, Ács (Komárom megye)

**Arany-ezüst beváltás**  
a legmagasabb napi áron  
**Szigeti Nándor és Fia**  
ékszerész  
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9



**GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS**

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

**A burgonyát**

Újunk szoktak felhasználni a sertések hizlalására. Némely esztendőben azonban a burgonya drága, amikor is felmerül az a kérdés, hogy a sertések hizlalásánál nem lehetne-e — legalább részben — a mindig elcsébb repával helyettesíteni? Olyan vidékeken is figyelmet érdemel a kérdés, hol a talajminőség miatt burgonya alig terem, míg a répa kellő hasznot biztosít.

Ennek a kérdésnek kivizsgálását tüzte ki célul Kirsch német tanár. Három csoportba osztotta sertéseit, melyek darabonként 45 kg súlyt nyomtak. Minden sertés alaptakarmanya volt 1 kg árpádara és 20 deka halliszt. Ezenkívül az I. csoportban levő sertések fejenként 1,88 kg főtt burgonyát és 3,76 kg nyers répát, a II. csoportéi 2,89 kg burgonyát és 2,89 kg répát, a III. csoportéi 3,79 kg főtt burgonyát és 1,89 kg répát kaptak naponként.

A hizlalás 84 napig tartott. A napi súlygyarapodás volt az I. csoport súldóinál (darabonként) 60 deka, a II. csoportban 66 deka, a III. csoportban 71 deka.

Az adatokból kitűnik, hogy a burgonya fokozásával növekedett a test-súlygyarapodás. A minőségben nem volt különbség, vagyis a nagyobb-arányú répaetetés nem befolyásolta hátrányosan a husminőségét.

Ha az árpára 16, a hallisztra 22, a burgonyára 3, a repára 1 márkát vettek számításba mint költséget métermázként, akkor 50 kg test-súlygyarapodás az I. csoportban 24,7, a II.-ban 24,2, a III.-ban 23,8 márkába került. A takarmányköltség tehát gyakorlati szempontból ugyan-ez volt mindhárom csoportban.

Ebből a kísérletből azt lehet kiolvasni, hogy olyan gazdaságokban, ha a répát olcsón teremtesztik, burgonyát pedig nem sokat vetnek, vagy, ahol a talajviszonyoknál gyors a burgonya nem jól terem, feltétlenül kifizetőbb lesz, ha burgonya és répa keverékével hizlalják a súldókat, még pedig — a fenti módszer szerint — kellő alaptakarmanyon kívül kétharmadrész repából és egyharmadrész burgonyából állítva össze a hussretészek (súldók) napi elejét.

**A borjú felnevelésénél**

Is érvényes az a régi tapasztalat, hogy minél fiatalabb az állat, annál jobban értékesíti a takarmányt. Ha tehát bizonyos takarmánynak jó értékesítését óhajtuk, akkor azt akkor etessük fel állattunkkal, mikor az fiatal.

Igy szögeződött le a borjú nevelésénél is az a tanítétel, hogy a magyar piros tarka fajtájú borjúkat egyéves korig ajánlatos bőségesen takarmányozni.

Hogy mit értünk bőséges takarmányozás alatt, arra nézve tájékoztatást szolgáltatnak a következő tápszabványok, melyek szerint istállózás idején egy darab növendékkal naponként etendők:

1. 3½ hónapos, 150 kg súlyú piros tarka úszóborjúkat adagolando: 1½ kg gabonadara, ¼ kg olajpogácsa,

5 kg takarmányrépa, 2½ kg lucernasza. Ha a lucernasza helyett rétiszenát etetünk, akkor 4 deka szénsavas meszet (iszapolt krétát, takarmánymeszet) keverjünk az abrakba.

2. 6 hónapos, 220 kg súlyú úszóborjúkat adagolando: 1¼ kg gabonadara, ½ kg olajpogácsa, 5 kg takarmányrépa, 4 kg lucernasza. Ha a lucernasza helyett rétiszenát etetünk, akkor az abrakot 2 deka szénsavas mésszel ajánlatos kiegészíteni.

3. Egyéves, 360 kg súlyú úszóborjú részére adagolando: 1½ kg gabonadara, ¼ kg olajpogácsa, 10 kg takarmányrépa, 7 kg közepes minőségű rétiszena. Itt mézkiegészítés már nem szükséges.

4. Kétéves növendékúszó tápanyagszükségletét az istállózás alatt a következő takarmánykeverék fedezi: 20 kg répa, vagy répaszelet, 2 kg buzapolyva, ½ kg tengeridára, ½ kg napraforgópogácsa, 3 kg közepes minőségű rétiszena és 5 kg tavaszi árpaszalma.

Tavasztól őszig legelőn legyen a növendék-szarvasmarja. A legelő füve könnyen emészthető, izetles, vitaminokban gazdag táplálék. A legeltetéssel együttjáró mozgás edzi a szervezetet, szívóssá teszi a „szöveteket” (izom, in, köröm, csont stb.), csökkenti a fertőző betegségeket, így

**ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK****Élelmiszerek megóvása a nyári melegben**

Faluhehelyen, ahol nincsen jégkészrengy, vagy nehezen lehet jeget kapni, nagy gondot okoz a háziasszonyoknak, hogy a nyári melegek beköszöntésével hogyan tartsa el akár csak egy-két napig is a romlandó élelmiszereket.

A tej megszavanyodását a háztartásban csak úgy tudjuk hátráltatni, hogy lehetőleg egészen friss tejet vásárolunk és azt vásárlás után azonnal felforraljuk, majd utána gyorsan lehűtjük hideg helyen. Ántónélkül, abban az edényben tesszük pincébe, amelyben felforraltunk és jól záró fedővel letakarjuk. Felhasználás előtt a felfrített tejet mindig kóstoljuk meg előbb, hogy nem savanyodott, vagy keseredett-e meg s ha valami mellékeze van, öntsük ki. A tejjel hasonlóan leveleket és kész ételeket is jól eltarthatunk hideg helyen olyan lezárt edényekben, amelyek fedele az edény peremén átnyulnak.

Tojásfehérjét és tojásbőrjáját is meg tudunk őrzeni hosszabb ideig frissen, sűtés vagy főzés céljára. A megmaradt, vagy fel nem használt tojásfehérjét keverjük el sok liszttel, nyujtsuk ki vékonyra, szárítsuk meg és aztán törjük porrá. A tojásfehérjét habbá verve, esetleg, vékony réteg alakjában kenjük rá tiszta drót-vagy szörstírára és huzatos helyen tegyük ki a napra. Szárítás után erős sörtekefélével kefeljük a fehérjét a szítáról és finom poralakkban tesszük el.

A disznó- és libasírt legcélszerűbb megolvasztva és megszuvarosítva gondosan megtisztított edényekbe önteni, még pedig úgy, hogy az edény a zsírral egészen tele legyen. Az ilyenmódon megtöltött edényeket sűtőt és hűvös helyre állítsuk.

**A rebarbara elkészítési és elvetési módjai**

A rebarbarát frissen különféle módon fel lehet használni a konyhában s mint vitaminban gazdag növény, ilyenkor tavasszal kitűnően pótolhatja a drága primöröket. Kitűnő zöldségleket készíthetünk belőle a sósákhöz, parajhoz hasonlóan s mártást is lehet készíteni belőle. Rétes-töltelékek is alkalmas alma helyett,

**Lisztharmat, monília, vánkospénész ellen**

védekezésen

**Sulmit**

kénpermetezőszerral!

**Jól tapad, tehát gazdaságos! Bordói lével keverhető.****Aramit kaucsuk Kft. Budapest, VI., Botond-u. 7.**  
**Kérjen díjtalan ismertetőt! Teléfon: 2-989-10.**

elsősorban a gümökör felléptének a veszedelmét.

Egyéves koron túl nyáron a legelő már magabiztosan fedezi a növendékmarhák tápanyagszükségletét, egyéves korig azonban abrakot is célszerű etetni ½—¾ kg-os mennyiségben. Ha pedig a legelő kisült, akkor az egy évnél idősebb jószágunk is indokolt némi abrakot és árpaszalmát, vagy közepes minőségű szénat adni.

**Apró jótanácsok**

A pincék szellőztetését május havában már csak hűvös esteken vagy kora hajnalban szabad eszközölni, hogy a pince hőmérséklete tulságosan fel ne melegedjék. Az új borkok, melyek még a másodszori fejtésen nem mentek át, most már okvetlenül le kell fejteni. A bork fel-töltögetésére pedig annál nagyobb gondot kell fordítani, minél melegebb az idő.

**Élelmiszerek megóvása a nyári melegben**

A rebarbarát megtisztítjuk, meghámozzuk és apróra metéljük, aztán a kinyujtott, megszírozott rételaplra szórva, meghintjük nagyon bőven porcukorral, díóval, vajban pirított morzsával, esetleg kevés fahéjjal és a szokott módon felgöngyöltve, kitesztjük.

A rebarbara vastag, hűs szárból befőttel is készíthetünk, mely az emésztés elősegíti. A meghámozott szárat hig. kevés citromlevet tartalmazó cukorszirpben előfűzzük, mikor puhulni kezd, akkor kiszedjük, a cukros levet lesűrítjük, még cukrot adunk hozzá és kihűve ráöntjük az üvegbe rakott rebarbarára. Gözben 5—6 percig sterilizáljuk. Mártás céljaira igen alkalmas, kellemesen savanykásízű készítmény.

Ha kicsenyát akarunk belőle csinálni, akkor 1 kg megtisztított és feldarabolt rebarbarát félőráig citromos vízben áztatjuk, majd másfél liter vízben puhára főzzük. A szárat akkor szítán áttörjük, a levéből pedig 25 dekagramm cukor hozzáadásával hideg szörpöt főzünk. Most a a lábát elvesszük a tűzről, hozzákeverjük az áttört rebarbarapépet, továbbá 12 lap hideg vízben áztatott, kifacsart és átsűrt zselatint. Ezt a masszát hideg vízzel kiöblített formába töltve, jégre tesszük és mikor megolvadt, pillanatra forró vízbe mártva, óvatosan üvegtálra borítjuk. Cukrozott tejszínhabbal díszítve, piszkával lehet feladni. K. T.

**Ételreceptek**

Szárja tejfűvel. Szép fehér, vastag-szerű spargát megtisztítás után a vízben megfőzünk. Tízálló fálba rakjuk, úgy, hogy csutkálva a fál szélén legyen, aztán tejfűvel és zsemlyemorszával meghintve, negyedórára sűtőbe tesszük.

Birkatűdtó citrommal. A birkatűdtőt néhány napig ecetes lében pácoljuk, akkor megfőzzük, metélre vágjuk és vöröshagymával készített barna rántásba tesszük. Csontlével felelesztjük, adunk hozzá kevés citromlevet, sőt, kakukkfűt, szegfűborsot s hagyjuk felforrni. Metéllet lehet asztalra adni.

Öntött pecre túróval. 10 darab egy-napos sörösépet darabokra törölünk, cseréplábosba tesszük és forró vízzel leintve, betakarva állni hagyjuk, míg alaposan át nem ázik; akkor sürjük le és tegyük forró zsírba. Tálaláskor gyenge túrot, tejfőt adunk rá és forró-tálaljuk be.

„Növénytermesztés” cím alatt nagyon ügyes könyvet adott ki Villax Odón dr., a Növénymesítő Intézet vezetője. Szép nyomású, 192 oldal terjedelmű könyv, mely a talajművelésről, trágyázásról, vetési teendőkőről, ápolási munkálatokról és a különleges részben: a gabonaművelés, hüvelyesek, szalastakarmányok, gyökér- és gumónövények, olajos és fonalas növények termesztéséről igen kimerítő, pontos és megbízható utbaigazítást nyújt. Különös jelentősége az a könyvnek a kisgazdák szempontjából, mert bizony ők a nagyobb és drágább növény-termesztési munkákat meg nem szerzhették. Örömmel üdvözljük ezért Villax Odón dr. munkáját, mely kimerítő és oleos is. A Vasárnap előfizetői 4 pengőért kapják; a megrendelés alkalmával 20 fillér portó-költség is bekezdendő.

Az őszi bevételék, mint amilyen a szöszösbükköny és ősziborsó keverékei, májusban lesznek kaszálásra érettek. Ha a szöszösbükköny-keveréket zódotakarmanyozásra is használjuk, tanácsos ennek kaszálását és etetését még a teljes virágzás beállta előtt megkezdeni; így a szarvasmarha jobban hozzá szokik, mert ha csak teljes virágzásban indítjuk a takarmányozást, a szöszösbükköny hasznosítók, legálább is nem olyan szivesen, mint ha még a teljes virágzás beállta előtt indítjuk meg ennek etetését. A zölden fel nem etetett szöszösbükköny és ősziborsó-keverékek teljes virágzásban levégra, szénává is szárithatók, de jó sikerrel vermeteljük vagy szombolyáztatjuk is. A szombolyázást vagy vermetést ne végezzük azonban közvetlenül kaszálás után, hanem hagyjuk a takarmányt kissé megfogyatni, mely esetben nem áll be túl-erjedés, a takarmány kevesebbet veszít ferjétartalmából, ami az előállított vermet takarmány minőségére is kedvező befolyással van. Ha az emleltet ősz takarmányfelcetet vermetjük, vagy szombolyáztatjuk, tehát nem szárítjuk szénává, akkor földjük hamarabb szabadul fel. Ha a föld jó trágyaréven van, akkor csalama-díót, mohart, kölest, sőt korán érő kukoricát is vehetünk tarlójukba. Így a ketős termelés a siker kilátásával még a szárazabb vidékeken is megvalósítható.

Május havában sok dolgot ad a konyháruk. A számacsagyásokat tartsuk tisztán, kapálássuk, az indákat 3—4 naponként vágjuk le s ha csak lehet, bőven öntözzük meg. A karalábé és a saláta magvetését megismételjük, hogy így állandóan friss termésünk legyen. Ha a sárgadinnye, tök- és uborkából korábban akarunk termést, akkor gyep-téglában elővenet palántákat ültethetünk ki május közepe táján. Ezeket utófény veszélye esetén esténként ügyvelappal, deszkával, vagy ha más nincs, földdel, le kell takarni. Kitűnőtendők a gumószeller, a póréhagyma, valamint a saláta-palánták is. A paradicsom és a paprika részére szánt területet — ha még nem tettük meg — sűrűsösen le kell trágyázni és ültetésre elő kell készíteni. A fagyosséget elmulatva hozzá kell fogni a fagyérkeny paprika- és paradicsompalánták kiültetéséhez. A megnyult, hősuzara nőt paradicsompalántákat mélyen, legalso lomblevelükig is beültethetjük a földbe. Ezek ugyanis a szárból is gyökereket vernek és így az ilyen módon elültetett palánták gyökérezete fejlettebb lesz. A paradicsomot egymástól 1 méter 15- és 80 cm sorfávolságra, a paprikapalántákat 40 cm sor- és távolságra ültessük. A paprika kiültetésénél egy helyre két palántát ültessünk, így bővebb és korábbi termést kapunk. A paprika közé más köztes növényt ne tegyünk, mert ez a termés rovására történne.

Mutasd meg ismerőseidnek

A VASÁRNAP OTT

Szűlőkorak Királynője, Erzsébet Királyné emléke, Atua-Ali, Irsai-M. Olivér, Bernát János, kiváló Héjjas Iván ajakból még kapható azonnali rendelés esetén pár ezer l. osztályú szelektált, sima szűlővessző a

Bohn József-féle telepen,  
posta Árpádközpont.

Hivatkozzák a „VASÁRNAPRA”

# H I R E K

## Édesanyámnak

Piros pünkösöd napján  
kinyílt a róza,  
szépséggel az édesanyámnak  
szakítottam róla...

Csókolgatom szírmát,  
neki adom szépen;  
Áldja meg az Isten.  
Tőle csak ezt kérem.

Te is adtál nékem,  
jó anyám, szép rózsát:  
szívembe ültetted  
szereteted magvát...

Virág lett belőle,  
bimbó a lélekfán,  
szakítsd le magadnak,  
Te, édes, jó anyám...

GYUTAY ISTVÁN

## Szelid vágy

Uram, én nem kérek  
Nagy vagyont és palotát:  
Csak hintás az arcma!  
A békesség mosolyát!

Uram, én nem kérek  
Tekintélyt, fényes rangot:  
Csak adj vidám hajnalot,  
Csöndes nyugalmas alkonyt!

Uram, én nem kérek  
Hatalmat, büszke várat:  
Csak egy tisztalelkű  
Es békés Életársat!

KAPORNAKY GYULA  
(Szomoróc)

## Hajótörött

Reménytelts szívvel a tengerre jöttem,  
Elaludtam a szagmra vontam vitorlámat.  
De ellenem szegült a Sors. Vad orkán  
Jött s iszonyatosan kavargott fölöttem.

Sajkám mérges érvel összetépte,  
Mert küzködöm érvelem egy  
deszkaszálon.

Köd tátong és a partot nem találom:  
Buzán nézek a csillagtalan égre.

SZABÓ LAJOS

## Kiskertemben...

Kiskertemben, ha kinyílnak  
A szép piros rózsák,  
Akkor zengi szívem harja  
A legszebbik rózsát...

Elzengi, hogy élt valaha  
Egy elhagyott lélek,  
Héj, de most már más kislány az.  
Akiért én élek...

Másnak szedem az ibolyát,  
Dent a patak partján,  
Dul szivem, mint kis madár  
A lombos fa ágán...

AVAS JÓZSEF (Szalafő)

## Tavasza...

Legyen ma újra tavasz  
És a fára új ágon,  
Mint tengernyi bűz befalaz,  
Zenjeng a dal mély hangon.

Legyen ma újra tavasz  
És dom a szivekben,  
Ne legyen szív most tavasz  
És legyen most szerelem!

Ne legyen önző ember,  
Aki bűnével tör, vág,  
Legyen ma enyhe minden  
S virágillatos világ!

Egy új tavaszt szeretnék.  
Mibe csak öröm lenne,  
Egymás kezét vezetnék.  
S ember embert szeretnie!

MAJZIK MÁRTON  
(Mesterszállás)

Elismerés a „Vasárnap” két költőjének. Az Országos Irodalmi és Zenet Feltámasztó Bizottság Miskolc Ferenc: emlékiratával, ifj. Szabó Lajost pedig dícsérő-olajvéllettel tüntette ki.



VI. György angol király a koronázás után felolvassa rádióbeszédét

## Anyák napja

A nagy világháború szörnyű véráldozatainak emléke dicsően vont a hős emlékére, de magasztossá tette a vére magzatát feláldozó édesanya eszméjét is. Mintha a háború borzalmas furiáinak emlékét akarná az emberiség e két fenségessé gondolat megvalósításával a lelkek nyomasztó rettegéséből eloszlatni. Az elesett hős és a hét hajdalom töréval átúttott anyaszív... Egy új, egy szebb, egy nemesebb és jobb világ előkészítője a kettő...

Németországban, Angliában, Franciaországban, Ausztriában hosszú évek óta ünneplik az Anyák napját. Nálunk az iskolák szüneteltek egyegy órát a gyönyörű gondolat életbentartására. Most társadalmi mozgalom indult meg az Anyák napja megrendezése érdekében. Magyarországon az Anyák napját május 23-án rendezik meg. És ettől az évtől kezdve minden évben ezen a napon ünneplik.

A magyar anyákat, akiknek méhéből a nemzet dicsősége, szívének fájdalomából a hősök orok emléke táplálkozik.

Ez a nap lesz a magyar öröklépváltság jelképe...

Öt nap alatt Newyorktól Londonig és vissza. Merryll és Lambie amerikai pilóták másodszor is sikeresen átrepültek az Atlanti-óceánt. Közvetlenül a koronázási ünnepségek előtt indultak el Newyorkból és szerencsésen meg is érkeztek Londonba. Május 18-án délután indultak vissza Londonból s másnap este kilenc óra körül szerencsésen lezártok a Maschusetts állambeli Squantum haditengerészeti repülőtérén, ahonnan rövid pihenő után továbbfolytatták útjukat Newyork felé. Kettős óceán-repülések minden tekintetben világrekordot jelent. Ők az első utasok, akik öt nap alatt megjárták az utat Newyorktól Londonig és vissza.

Megállították a tojás maximális árat  
Az Országos Ármegállapító Bizottság legutóbbi ülésén a tojás termelői árák az egész országra nézve egységesen, kilogrammonként 94 fillérben állapították meg. Ez azt jelenti, hogy ezen az áron alul a kereskedő vagy szedő a termelőtől nem vásárolhat. Amennyiben a kereskedők vagy vevők ezen árat megfizetni nem hajlandók, úgy a termelő vigye be áruját a helybeli Hanga Szövetkezethez, amely minden mennyiséget felvásárol ezen az áron. Egyben a termék jelentése beírásba a Kiskereskedelmi Hivatalnak, hogy melyik kereskedő nem adta meg a maximális árat és mennyit lett volna hajlandó fizetni, hogy az adatok alapján a Hivatal a szükséges lépéseket megtesse.

Agyonsújtotta a villám. Nagyoroszban az Újtelegen lakó Pinter Lajos házába besapott a villám és agyonsújtotta a szobájában vasáros Pinter Lajos 38 éves kőműveséget, aki nyomban meghalt.

Titkos szeszőző leleplezése halálos fegyverhasználatl. A zalaegerszegi pénzügyőr szakasz május 14-én értesítést kapott, hogy a Petrikeresztúrhoz tartozó Csósz-hegyben kisültsön titkos szeszőzés folyik. A szakasz négytagú járőrt küldött ki Petrikeresztúrra. A járőr este 10 óra tájban érkezett a Csósz-hegyre, ahol több titkos szeszőződést talált. A falusiak fenyegetően léptek fel a pénzügyőrökkel szemben, akiket megtámadtak és tetteleg bántalmaztak. Az egyik pénzügyőr szorongatott helyzetben kénytelen volt pisztolyt rántani. A golyó Varga Vince 66 éves földműves hasába fúródott. Varga rövidesen meghalt. Mivel a helyzet továbbra is fenyegető volt, a pénzügyőrök segítséget kértek Zalaegerszegről. Éjfélkor gépkocsin csendőrok érkeztek a helyszínre és helyreállították a rendet. A fegyverhasználat ügyében megindult a vizsgálat.

## Allatidjazás Veszprémben

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület, a m. kir. gazdasági felügyelőséggel, a Veszprémvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesülettel, a vármegyei járási és városi mezőgazdasági bizottságokkal karöltve május 9-én pompásan sikerült járási tenyésztőidjazást rendeztetni Veszprémben. A felhajtott 73 szarvasmarha, 22 lo, 8 sertés, 10 juh, 9 törz baromfi és galamb elbírálása után Tópler Ernő, a Vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke mondott köszönetet a kapott támogatásokért és felajánlotta a járást. A bírálat eredményeképpen az alábbi tenyésztési állatok után 18, kizárda tenyésztési állatok után 22 díjat adtak ki, azonkívül nyert: Válfonya község járási vándordíjat és oklevelet. Litér község pedig oklevelet mutatott be. A járást a község további oklevelet felhajtásáig kassai után. A bírálóbizottság megállapította, hogy a vármegye állattenyésztése fellendülést mutat.

Filléres gyorsvonatok. A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága közli, hogy május 23-án, vasárnap, a következő filléres gyorsvonatok inditja: Budapestről Keszthelyre (Stó-fokok át), lakáskereső vonat. Ez a vonat Balatonaligától kezdve a fontosabb állomásokon és megállóhelyeken megáll. — Budapestről Keszthelyre (Balatonfüred—Tapolcán át), lakáskereső vonat. Ez a vonat Balatonakarattyától kezdve a fontosabb állomásokon és megállóhelyeken megáll. — Sátorfalvai helyről Balatonalmádiba. — Miskolcra Egerbe (Putnokon át). — Szentendről Esztergomba. Budapesten le- vagy felszállni nem lehet.

Öt hónappal ezelőtt lett öngyilkos, most találták meg. A csehszlovákiai rendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Tátralombe közelében egy szakadékban holtan találták Maszttyos Ida budapesti lakost. A múlt év decemberében, közvetlenül karácsony előtti lementek be a hozatartozó Maszttyos Ida 38 éves tanítóné elhunyt. Budapestről eltávozva, pár napot Losoncon lakó rokonánál teltőtt és onnan ment Tátralombe, ahol most holttestére rátaáltak. A szerencsétlen tanítóné az eddigi feltevések szerint először megértett be és aztán egy székéről letettette magát. A téli időszakban hó borította a Tátrát és ez a magyarázat, hogy csak most a tavaszi időszakban, amikor az oldalás megkezdődött, fedezték fel a régi öngyilkosságát.

Veszett kutyát löttek a Lánchídnál. Május 15-én déliben egymás után négy revolverdörrenés hallatszott a Ferenc József-téren, a főkapitányság közelében. Veszett kutyát lögtt ugyan egy csendőr a Tudományos Akadémia közelében. Tizenkét óra tájban a csendőrség egyik foglósági osztálya autója igyekezett a Lánchíd felé, amikor az egyik csendőr észrevette, hogy két férfi kétségbeesetten rohan a Dunapart irányába a főkapitányság felé. Közvetlen utánuk egy habzószájú, vérbenforgó szemű farkaskutya szaladt. A csendőr azonnal felismerte a helyzetet és hogy az állat valakiben kárt ne okozzon, szolgálati fegyverével négyszer belé lött.

## Mosolygó virágok

VERSGYÜJTEMÉNY. SZERKESZTI:  
OZORÓCZY FERENC.

Érdekes kis füzet. Versgyűjtemény. Cimlapján a büszke ígért: I. évfolyam. Mindössze 82 oldal. Nyolc költő 27 verse. A nyolcból hat — ifj. Hajba Sándor, Kerecsi Endre, Ozoróczy Ferenc. Robotkay Lajos, Soós Lajos, Szabó Jenő — a Vasárnap dolgozóitársai.

Ozoróczy Ferenc, a szerkesztő, ezekkel a szavakkal kóti csokorba a „Mosolygó virágokat”:

— Mi vagyunk lelketek,  
Ti vagytok a lelkek.  
Mi sírunk bennetek,  
Ti sirtok mi bennünk.

Értetek születünk  
Egy tavasz hajnalán.  
Tietek is leszünk  
Egy élet folyamán.

Údító kis forrás és a kis gyűjtémény. A magyar földből buggyant ki és indul útjára, mint a csergedező patak, melynek partjait virágok szegélyezik. Vajjon hová ér?

Mi szeretettel fogadjuk és őszinta melegséggel ajánljuk lapunk olvasóinak.

Nem szünetel a névváltoztatás engedélyezése. Egy lap oly értelmű híradást közöl, mintha a belügyminisztériumnak a névmagyarosított, illetve a névváltoztatást intéző ügyosztálya teljesen beszüntette volna működését, mivel a kormány további intézkedésig semmiféle névmagyarosított vagy névváltoztatást nem engedélyez. Illetékek helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak megállapítására, hogy ez a híradás valótlan és hogy az emített ügyben a belügyminisztériumnak eddigi gyakorlatában semmiféle változás nem történt.

Számado Ernő: „Májusfa” című kötetét rövidesen megjelenik, amely a fiatal, nagytehetségű költőnek újabb verseit tartalmazza. Számado Ernő neve eddig megjelent könyvben, napilapokban és különböző folyóiratokban napvilágot látott írásokból képződött a magyar olvasókör számára előtűlött. Számado Ernő az ősi virágoké és hajnaloké nemesverű hangjától a modern ember gondolat-és érzésvilágáig, a földünkön szegény paraszt népdalairalmától a proletárokba hullott városi ember — élet, kenyér, szeretet-ésesség, új ritmusra, hangszerrel panaszúg mindent egyformával és biztonságjal fejez ki. A könyves, szelvény, tragédiákkal terhes magyar élet égető, minden problémája benne lakik Számado Ernő egyéni stílusára, érekesen ujserjereiseiben. E kivételes tehetségű költőnek válogatot, újabb versét együtt egy kötetben, első-rangu papíron, 100 oldal terjedelmében — fedőlapján Gábor Emil ismert, kiváló festőművész és grafikus díszlettel, — pompás díktálításban jelenik meg. AFA portáltsággal együtt s pengő, Megreudehető kiadhatóatunk után.

A MÁV Áramvonalas mozdonyai. Május 14-én volt a MÁV új áramvonalas mozdonyainak bemutatására, amelyen résztvevő Bernottna Géza miniszter, a MÁV vezetésége, valamint a kereskedelmi és iparügyi minisztérium vezető tisztviselői, Budapest és Pusztasabolos között száguldoit az új gép, amely annyiban tér el az eddigi mozdonyaitól, hogy teljesen be van burkolva acéddalboró képennyel, amittla megszűnik a légörvényléset ellenállása; ez pedig szűkületőretemen fellől sebességét már 10—20 százalékkal csendő megtekartaritást jelent. Az állami gépjárműeknek ez a bravuros produkuma rendezésben négy darab négytengelyűt köcski sík pályán százszáz kilométeres sebességgel rőpít, a műszakrandőr próbák akmalmával azonban öránként szűkületőretemen kilométeres sebességét is elérte. Az új áramvonalas mozdonyokat már az idelnyári menetrendben, tehát május 22-től kezdve Budapest és Miskolc között üsembe helyezzük. Menetleiről az eddigi rendszer gyorsonatkozó köpest negreudehető megtekartaritást fog jelenteni.



# VERONKA

## Elbeszélés — Irta: Serák Margit

Megjelent az „Atilla” második száma. Az izléseken kiállított tartalmas folyóirat vezetéklikét dr. Benosy Zoltán, a következő „Atilla” cikket pedig dr. Krompásky László írta. Elbeszélést írt az új számba: V. Sipos Ida, Timár József, Csimandrá Sándor, K. Katona József. Verset írtak: Ölbey Irén, Murgócs Kálmán, Genszky Géza, Dávid János, Cs. Szabó László, stb. Csöngrádi Sándor nemzeti riportja, Medgyessy Katalin elmés asszonyrovata és számtalan kisebb cikk teszik a népszerű folyóiratot változatosabbá. A lapot több kép díszíti. Előfizetési ára egész évre 5 P. félévre 3 P. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Bihar megye, Komád.

Két évi fegyházra ítélték egy bestialis fiút. A pestvidéki törvényszék most vonat felelősségre Hamusz János ipolytörvényi napzámost, aki ellen az ügyesség súlyos testiesítés miatt emelt vádat. A vádirat szerint a fiatalember mult év augusztusában egy bsszerződaldta 58 éves édesapját, hogy az a sérülések következtében megvakult. A vádlott napzámos a tárgyaláson azzal védekezett, hogy apja ittas volt, leesett a padlásról és ezért vakult meg. A tanuk terhelő vallomása a után a törvényszék Hamusz Jánost kétféle fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Kügroft a robogó autóból. Muzsik Ferenc serteságykereskedő Biró Endréné 25 éves Soroksár-utjelel elvárt asszony társaságában mulatozott május 14-én éjszaka. Hajnal felé járt az idő, amikor jökevdvén elindultak hazafelé. Muzsik először Brócut akarta hazavinni Soroksári-utj lakására. A fiatalasszony a taxiban szemrehányást tett Muzsiknak. Kétségbeeszt, hogy a mulatóhelyeken más pikéllal is foglalkozott, sőt azokat oda is látta asztalához. Ebből szávozitás keletkezett közöttük, majd a féltékeny nő hirtelen elhatározással felszokította a robogó tazi autóját és azon keresztül az utcára vetette magát. Súlyos sérülésekkel borítva, eszméletlen állapotban került é az út közepén. A mentők a Rókus-kórházba vitték a különös hajnalú öngyilkosságot eládozták.

Halálos családi dráma. A május 14-ére virradó éjszaka a fővárosi Maros-utca 27-es számú házában Balogh József nyugdíjas rendőr revolvérrel agyonlőtte a feleségét, azután maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkos lett. Balogh József az utóbbi időben gyakran veszekedett a feleségével. Május 2-án otthagyta az asszonyt és elköltözött. De azóta is többször járt a Maros-utcai lakásában. A szóbanforgó este is beállított a lakásba. Miféle veszekedés folyt a háztartások között, azt senki sem tudja; a revolvérlövésék féjfel után dörödltek el a lakásban.

## FALU-GAZDASZÖVETSÉG

Fülszövetség alakult Agasegyházaán. Május 9-án, vasárnap délután a Kecskemet határában fekvő Agasegyháza tanyavilág népe egybegyűlt az iskolában, hogy meghallgassa a Falu-Gazdászövetség központi kiküldöttjének beszédét. Több mint százharmincan jöttek össze és Agoston Béla dr. központi titkár előadása után egyhangy lelkesedéssel elhatározták, hogy megalakítják a fülszövetséget. Az alakuló gyűlés a következő vezetőséget választotta meg: díszelnök: Platter János; tiszteletbeli elnökök: Károlyi Antal, rk. plébános, Bálint Zoltán ref. tiszteletos és Sárközy Jenő dr. főtanácsos; elnök: Horváth József földbíró; alelnökök: T. Nagy József, Galamb László, Forrás Mihály, Kiss László; választmány: Zombori László, Németh Imre, Virág Mihály, id. Berta István, Sotrán Péter, Jób István, Huszka János, Galamb István; jegyző: Szamosi Ferenc tanító; pénztáros: Hajagos Sándor és Szmajcs Ferenc; ellenőr: Forrás A. Miklós és Prikkel László; házigazgy: id. Székely János; könyvtáros: Simon László; számvizsgálóbizottság: Galamb János elnök, Székely Pál, K. Hajagos János, Zólyomi Lajos. Elhatározták a vezetőséget, hogy munkájának sikeresebbé tételére saját öntőnről gondoskodik. E célból a tagok áldozatkészségéhez fordul és még az ősz folyamán feléptí otthonát. Az első alkalommal máris száz pengő tökélt sikerült beszámolni.

Nem tudott róla a világ... Kicsinyke tanyán élt, mely csak két házikóból állott...  
 Őt nem bővítte el a tarka világ, nem ragadhata magával a divat hóbortja... Férfiszem sem gyönyörködhetett benne, pedig ő is szép volt.  
 Gyönyörű szöke haját koszoruba fonta. Nagy kék szeméi mindég mosolyogtak... Vidám leány volt... Tavaszról-őszig a mezőre járt dolgozni, ahol a szellő lágyan simogatta, csókoghatta pirosa az arcát. Néha, néha egy-egy katicabogárka repült a vállára hízolgéon...  
 Veronka énekel napkelteétől napnyugtáig... Szép dalai versenyeztek a pacsiirta énekével... Vasárnap reggel szép ruhájába öltözött, kék pántlikát kötött szöke hajába és elment misét hallgatni a legközelebbi falu templomába.

FiataleMBER nem volt a tanyán és leány sem volt több... Veronka mégsem unatkozott. Vasárnap délután... Imádságs könyvből szokott olvasgatni, vagy pedig hallgatta az édesanyja régi időkrol szóló meséit. Legjobban szerette hallani azt a mesét, melyben az ő kisgyermek kora szerepelt...  
 Veronkának csak kicsiny korában volt egy pajtása: Sanyi, akit nagyon szeretett. Sanyi is szerette őt, sokszor vizgázott reá édesanyja távolléte alatt, Veronka mindezekre nem tudott visszaemlékezni, mert akkor, amikor Sanyi utoljára látta, csupán csak két éves lehetett... Sanyi születéne el kellett menni a tanyáról s azóta nincs Veronkának pajtása.

Mégis nagyon boldog leány volt, pedig nem ismert fiataloságot...  
 — Elrejtözve élt, mint egy kis mezei virág, amelyet a zöld lombok eltakarnak...  
 \*  
 Egy napon levelet kapott Veronka. Sokáig nézte felbontatlanul s nagyon csodálkozott rajta... Vajjon kitől jött? Ki írt neki? Hiszen róla nem tud senki. Majd felbontotta a levelet s hangosan olvasta:

**Kedves Veronka!**  
 „Tudom, most nagyon csodálkozol, hogy tőlem kaptál levelet. Te nem emlékeztél rám, de édesanyud bizonyára szokott beszélni rólam. Mi nagyon jó pajtások voltunk kicsi korunkban. Én még most is szeretlek Téged, pedig már husz esztendeje távol vagyok Tőled...  
 Most már sikerült megutnod, hogy Ti még mindig ott laktok azon a kedves tanyán és így bátran írtam. Nagyon szeretnék elmenni hozzátok, ha ezt a találkozást Te és a kedves Szüleid is szívesen vennék...  
 Veronkám, ha ismét tudsz ugy szeretni, mint kis gyermek korodban tudtál, akkor nekem is nagyon boldogok leszünk...”

A jó szülők örömmel nézték lányuk arcát, amely ragyogott a boldogságtól. Veronka, amikor elolvasta Sanyi levelét, örömeben így kiáltott fel:  
 — Én vagyok a legboldogabb a világon, — én a tanyai lány!...  
 (Martonyásdr.)

## TANÁCSADÓ

**Kérdés:** Mi a címe Mayer János ny. miniszter ur Öngyémeltőségének? (T. J. Somogyiarc.) — **Felelet:** Nagyméltóságú Mayer János ny. földmivélségi miniszter, a Falu-Gazdászövetség elnöke, Budapest, V. Báthory-ut. 24.

**Kérdés:** Van-e olyan útjog, amely kizárólag mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozik? (S. J. Hegymagas.) — **Felelet:** Több olyan lap is van, amely a mezőgazdasági kérdéssel vagy annak egyes ágazataival foglalkozik. Néhányat megemlítenk, anélkül, hogy a névsor teljesességéért felelősséget vállalnánk: „Közlelet” (Üllői-ut. 25); „Borizásti Lapok” (Báthory-ut. 22); „Növényvédelem”, „Mezőgazdasági (V. Kossuth Lajos-ter, Földmivélségi minisztérium). Az egyes mezőgazdasági kamarák által kiadott lapok is idetartoznak. (Kecskemét, Miskolc, Debrecen, Győr, Kaposvár.)

**Kérdés:** Hangya-részvényeim után nem kaptam juttatékot, hová kell fordulnom panaszommal? (Özv. K. V., Gögény.) — **Felelet:** Hangya-üzletről (s nem részvényei) alapján vásárlási visszafizetésre, illetve részesedés illeti meg Önt. Ha szüksegleteit a Hangyában szeretne be, akkor ilyen részesedés kéréségtelentül joga van. Ha panaszra van forduljon a Hangya-Központoz, Budapest, IX., Közraktár-ut. 32.

**Kérdés:** Mikor lesz a túrószágon felvétel? Képviseletük ajánlása soral cönnyomra válhatnak-e? (A. Gy. Örvény.) — **Felelet:** Többször közöltük már, hogy a felvétel időpontját egyelőre nem tudjuk, annakidején közölni fogjuk. A kerület képviseletének ajánlása és az Ön személyét igazoló soral csak előnyére válhatnak.

**Kérdés:** Hová kell kérvényt beadnom, hogy gazdasági felszerelés és néhány jószág vásárlására öntöltségi kölcsönt kaphassak? (U. Gy. Boldog.) — **Felelet:** Tessenék a helybeli vagy legközelebbi hitelzövetkezetbe fordulni. A körülményekre és anyagi viszonyaira, igénylésére vonatkozó adatok alapján bizonyára készséggel adnak felvilágosítást és, ha lehet, el is intézik az ügyet.

**Sz. J. Csokoládepusztá és L. M. T. Irta:** Több újsgot mutatványzámának, illetve cégek árjegyzékének megküldését kérlek Bármilyen szívesen állunk rendelkezésére olvasóinknak, ilyenféle kérésre vonatkozóan mégis azt kell válaszolni, hogy ugy az egyes lapok kiadóhivatalai mutatványzámot, mint a

cégek árjegyzékét a legszívesebben az érdeklődők megkeresésére küldenek. Tessenék, reánk való hivatkozással, írní a Készenléteknak, illetve cégeknek és portómentesen megküldik a kívánt újságokat, illetve árjegyzékeket.

**SZERKESZTŐI ÜZENETEK:**  
**G. I. Dobodál.** Verseiből közlünk — **Sz. J. Csokoládepusztá.** Verseiből közlünk. Rejtjvénycélú hasonlítképpen. Igen, honoráljuk — **S. M.** „Magyar Anyaköz” című verse nem közzelhető; mást, rövidebb verset kérünk — **F. M. Ráczalmas.** Előfizetése 1937 március 31-ig rendezve van. — **Sz. B. Nagyóttfal.** Előfizetése folyó évi március 31-én járt le. — **Özv. Sz. B. né. N.** Tessenék a következő címe irni: „Atilla” szerkesztősége, Komád, Bihar megye.

## T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelet előfizetőinket, akiknek előfizetése május hó 31-én lejár, hogy a csatló befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat svveskedésével beküldjék, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:	
Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Égész évre	4 P

A **VASÁRNAP** kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-utca 24.

## Semmije sincs

A külváros egyik mellékutójában egy urat feltartóztatja egy revolvéres ember:  
 — Nagyságos uram, könyörüljön egy szegény ördögön, akinek a világon semmije sincs ezen a rongyos revolveren kívül.

## A szabadalom

Kohnt megkérdi a Grün:  
 — Te, Kohn, tulajdonképpen miért is csuktak te téged?  
 — Aztért, mert egy amerikai patentet (szabadalmat) Pesten hasznostítottam.  
 — Hogy-hogy?  
 — Dollárt nyomtam.

## Az „ANGORASZÖVETSÉG” közleményei

Miután többször mutatkozának zavarok a helytelen tartás és takarmányozás folytán az egyes tonyészemeknél, jónak tartjuk néhány dolgot felhívni a tenyésztők figyelmébe. Az angolanyul a legkülönböztöb takarmányféléket szívesen fogyasztja és jól fel is használja szervezete, a szénától és répatól kezdve a legkülönböztöb növényi és konyhai hulladékokig. Fontos azonban az ésszerű beosztása a megfelelő takarmányelésre, mert sok bajnak éppen a helytelen takarmányozás az oka... A zöldszénafélék helyes etetéséről már a múltkor megemlékeztünk, így most a gumós növények és gabonaművek etetését akarjuk rövidesen érinteni. A gumós növényeket általában jól felhasználják az állatok. Különösen jó a muorépra a szoptató anyának és a növendékeknek. Ugyanígy jó a sárgarépa is. A burgonyát lehetőleg csak főzve és darálva, vagy korpával keverve adjuk. Adható ezenkívül mértékletesen a csicsóka is. Gabonaművekből állandóan adjunk bizonyos mennyiséget az állatoknak, mert, mint rácsalóknak, feltétlenül szükségük van fogak használatára. Előnyös azoknál a szemes abrak, magas szénhidrát és fehérje-tartalma folytán a gyapjú minőségére is. Különösen fontos azonban, hogy a bakoknál állandóan adjunk szemes élelmet, mert az erősen elősegíti az egészséges párást ösztönöz és termékenyítő képességet. Ugyane célra igen kiváló a zeller-gumók kismértékben etetése. Mindenkor szem előtt kell tartani azonban azt, hogy a takarmányozás sohase legyen egyszaldó, mert például a gabonaműveket mellett, azok mellé kell adni jóminőségű lucernát és szénaféléket kell elensúlyozni, mert különben — különösen a fejlődő állatoknál — és szoptató anyáknál — a fejlődés zavaraira és hiányosságára vezet. Gyümölcs-levélek etetését lehetőleg kerüljük, ugyanígy óvatossá legyünk a konyhai hulladékok felhasználásával is. Karbáté, dínyhegy, főtt répa, zöldség, stb. etethető, azonban lehetőleg a hasmenés elensúlyozására némi korpával, vagy darával keverve. Arra vigyázzunk azonban, hogy zsiros hulladékokat ne adjunk az állatoknak, mert ez bajt okoz, ugyanígy a rolatot takarmány is.

A gyapjúbeküldési időről pontos értesítést küldünk még. Ettől eltérő időben ne küldjön be senki gyapjút, mert ez csak zavarokat okoz. A beküldési időről szóló körlevelünket mindenki kézhez fogja kapni és azt a lapban is jelezni fogjuk.

## REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

**Uralkodó görbe vonal névmás**

(Beküldte Nagy György Gálosfárdi.)

2. Szórejtvény.

**IQ OL UT**

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögérol.)

3. Szórejtvény.

**égitest üvegbe önt E**

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőrol.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 24-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy rejtvények megfejtését íj napon belül okvetlenül írtassák el hozzánk, mert az elkésve érkez megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 18-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

- 1. Szórejtvény: Termény.
- 2. Szórejtvény: Emeletes.
- 3. Szórejtvény: Ráckeve.

Megfejtették: Takács Andrásné, Molnár László, ifj. Pállinger Ferenc, ifj. Baranyai János, Günther Ferenc, Nagy János, Erdélyi Ferenc, Benkő Ernő, Végli Gusztáv, özv. Szita Béla.

Jutalomkönyvet nyertes: Szilágyi László (Hajdúhadháza) és Nagy János (Keneses).

A 19-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő létén közöljük.

